

Letniční v době koronakrize

Úvahy | 31.7.2020 @ 9.00

Tak a je to tu. První vlnu koronavirové neepidemie máme za sebou a na druhou se těšíme. Uplynulé tři měsíce nám daly prostor pro nivelizaci mezních reakcí na nastalou situaci, jakými byly strach či silná slova toho i onoho druhu. Jelikož se ale nacházíme v oku hurikánu a příštích 14 vln nákazy si v edičních plánech redakcí zarezervovalo termíny na 5 let dopředu, je potřeba přerušit dobu hájení a začít hovořit o tom, co se v minulých měsících vlastně stalo, abychom to vlnobití, ba vysoký příboj, očekávali připraveni jako Nevěsta ~~Koronavirova~~. Co povídám...?! Kristova!

Následující body jsem připravil v e-mailové odpovědi na otázku, **kde byli letniční v době koronakrize?** Nepokládám se za „popírače“. Uvědomuji si přítomnost nového koronaviru a jeho možné dopady. Do adekvátní míry cíleně vyhledávám opatření pro ochranu sebe, své rodiny a lidí, s nimiž se setkávám. Domnívám se ale, že je potřeba v rozhodovacích procesech v církvi umenšit zbytečnou roli kulturních a politických vazeb a obnovit roli exegetické a teologické reflexe dané situace. Koronakrizi neberme na lehkou váhu. Uvědomme si, že nebýt internetu, církev by de facto zanikla a že online stream nemůže nikdy nahradit normální setkání.

Boží řeč

Řada letničních se v krizi snaží vidět Boží řeč. Existují výklady, že jde o trest, varování, příležitost, šanci, atp. Zvláštní pozornost si zaslouží proroctví pronesená před nástupem pandemie nebo v její souvislosti:

- Reinhard Hirtler 28. 4. 2019 prorokoval příchod turbulentní doby 17 měsíců do Evropy.
- Stefan Driess v proroctví z 6. 12. 2019 předpověděl (1, 2) epidemii, která ovšem dle něj měla zasáhnout zvláště východní Evropu. To se nestalo (snad kvůli proočkovanosti na TBC?), nicméně proroctví je pozoruhodné kvůli svému načasování.
Původní proroctví v němčině se nachází na nahrávce z 6. 12. 2019 v čase 1:19:28. Zajímavé je, že v německojazyčném prostředí toto proroctví necirkuluje, tedy přinejmenším ne v přesném dohledatelném přepisu, ani ve frekventovaných SEO odkazech. Jelikož však má aktivní znalost němčiny končí frází „ich bin kein Deutscher“, nechám na jiných, aby mne případně doplnili.
- Jiří Krupa přijal dne 28.1.2020 od Pána slovo o přicházející katastrofě.
- Zajímavé je proroctví neznámého bratra z Rumunska. Ve dnech 13.-15. 3. 2020 mu Bůh prý zjevil, že náказа opadne s příchodem teplých jarních dní, ale že pokud se lidé nezastaví a nebudou hledat Boha, přijde druhá vlna i v podobě jiných přírodních katastrof. Toto proroctví se v hrubých rysech naplnilo. S příchodem teplých dní se první vlna skutečně začala vytrácet, ale nyní v létě se tempo nákazy po dvouměsíční pauze opět zrychluje.
- Charismatický kazatel Hany Soryal pokládá koronakrizi za příležitost k odpočinku.
- Dlužno podotknout, že výskyt nového viru v Číně předpovědělo i několik vědců v první polovině roku 2019. Pandemii předpověděla i novinářka Laurie Garettová, Simpsonovi, spisovatel Steven Taylor, spisovatel Dean Koontz, atp. Jde o oblíbený námět katastrofických povídek a filmů.

Aktivismus a zákaz scházení

Mnoho letničních se během krize (březen až květen) snažilo pomáhat. Např. pastor AC Čáslav s manželkou jednou týdně dělali dobrovolníky v kolínské nemocnici na vrátnici. Bylo to i fyzicky náročné. Museli mít ochranné obleky a šichta tam trvala 12 hodin. Dost jsem jim v tom fandil a obdivoval jsem je, nicméně našli se i kritici, dle nichž tím pastor zvýšil riziko zavlečení nákazy do sboru. Taková argumentaci mi přišla zavádějící, ale nechám nyní na dotyčných, aby své postoje případně sami upřesnili. Jedna sestra z AC Čáslav pracuje jako sestra na ORL v Kolíně a zorganizovala šití roušek pro nemocnici v době, kdy jich byl nedostatek. Tuto iniciativu posléze okopíroval i sbor AC Kolín.

Vedení Apoštolské církve se během krize rezolutně vymezilo proti jakémukoli bohoslužebnému setkávání. Biskup AC hned v první instrukci sborům napsal, že „bohoslužby ve své klasické formě nemůžeme vykonávat, a to ani v malých skupinkách“. Ta výzva byla silná, multiplikovaná médií a dalšími církevními hodnostáři. Dle některých hraničila s diktátem. Faktem nicméně je, že šlo o choulostivou a vypjatou situaci. Pokud by se prokázala souvislost mezi setkáním sboru a přenosem nákazy, bylo by to pro církev v očích veřejnosti velkou nezdobou, totiž újmou na dobré pověsti, o kterou Apoštolská církev usiluje. K nepřímým útokům na církev kvůli tomu či onomu chování v době krize skutečně došlo. Uvedu dva paralelní příklady:

- Vojtěch Filip kritizoval církev za nedostatek aktivismu. Prý „v době koronavirové krize nebyla na straně těch, kteří by byli ochotni se jakkoliv podílet na řešení krize domácností“.
- Státní zdravotnický ústav varuje, že „přenos nákazy může být spojen se specifickými činnostmi, jako je sborový zpěv nebo bohoslužby, kdy může docházet ke zvýšenému vylučování kapének při hlasité řeči a zpěvu“.

Většina sborů tedy přešla do režimu jakéhosi neoficiálního scházení se po domích a samozřejmě do režimu streamování bohoslužeb. Někteří křesťané ale měli pocit, že se situace obrací specificky proti nim. Podle takových názorů hrozí, že církev bude rozeznána jako semeniště nákazy a jako taková specificky adresována opatřením „chytré karantény“. Tato představa vypůsobila nejvíce adrenalinu v těch sborech, kde je kladen velký důraz na komunitní prvek života církve.

Dlužno podotknout, že křesťané, a to ani ti, kdo se chtějí scházet navzdory vládní moci, nejsou blázní. Ne, opravdu nesrkají mešní víno jedním brčkem. V běžné církvi se vše snadno přizpůsobuje zdravému rozumu. Zpěváky a kazatele lze oddělit plexisklem a návštěvníky lze prostorově usměrnit a početně limitovat. V evangelikálních církvích lze velmi kreativně přeorganizovat i samotnou Večeři Páně. Ale plošně zakázat scházení se k bohoslužbě? Pro lidi, kteří v církvi žijí, je to jako zatrhnout nakupování nebo běžnou dopravu. Jde o nepřiměřený zásah do základních potřeb jednotlivců, zásah, který je dle mého názoru v rozporu se základními lidskými právy, protože vede k duševnímu a duchovnímu strádání dotčených. Chápu, že tomu nevěřící, kteří ona nařízení diktují, nerozumí. Nechápatost nevěřících ale není důvodem k podvolení se jejich požadavkům.

Autorita Bible

Ačkoli někteří vedoucí AC v procesu rozhodování Bibli zcela ignorovali, nebo alespoň působili tím dojmem, mnoho diskutérů v církvi používalo Bibli k ospravedlnění svého postoje. Ve prospěch dodržování vládních opatření mluvil verš Římanům 13,1 („není autority, leč od Boha“). V neprospěch podvolení se jim zase Skutky 5,29 („Boha je třeba poslouchat více než lidi“) a Židům 10,25 („nezanedbávejme své společné shromažďování“). Jen krátce musím podotknout:

1. **Ř 13,1** adresuje otázku placení daní (v. 6n), majetkovou integritu (v. 8) a morální standard věřících (v. 13). Klíčovým principem je zde nikoli servilita vůči autoritě, ale láska k bližnímu (v. 10). Z toho vyplývá, že dodržovat vládní opatření Pavel doporučuje do té míry, do jaké jde o laskavé jednání s bližním. Pavel by ovšem, jak vidíme i jinde, nikdy nepostavil zákon Říma nad svou svobodu hlásat evangelium a vyznávat Krista.
2. **Sk 5,29** vyjadřují podobný princip. Apoštolé zde trvají na svém právu zvěstovat Krista navzdory autoritám, které jim byly nadřizeny.
3. Větší pozornost si zaslouží **Žd 10,25**. Výzva k nezanedbávání společných shromáždění je kladena na posluchače, kterým za členství v církvi hrozil postih. Proto logika Žd 10 říká:
 - A. Kristus jednou provždy zaplatil za naše hříchy (vv. 1–18).
 - B. Tato neochvějná důvěra nás musí posílit ke křesťanskému svědectví (vv. 19–24).
 - C. Zanedbávání shromáždění a svévolný hřích je hroznou urážkou té pevné naděje v Kristu (vv. 25–31).
 - D. Pokud někdo padl, ať si připomene dobu, kdy byl ochoten obětovat pro Krista všechno (vv. 32–39).
 - E. Verš 39 je můstkem do kapitoly 11 o hrdech víry. I my máme být takoví hrdinové, protože „nej sme z těch, co se *stahují zpět* k záhubě, ale kdo *věří vstříc* zachování duše“ (Žd 10,39, můj překlad, srov. ČSP). Onen kontrast vyjádřený větinou stavbou je i v řečtině. Nejsme „ὀπισθοδρομῶντες εἰς τὴν ἀπώλειαν“ (couvající k záhubě), ale „πίστεως εἰς περιποίησιν ψυχῆς“ (věřící ke spáse duše).

Vidím zde možnost bohaté aplikace do současné situace. Lidé v církvi musí být ochotni v krizi obětovat protiváhu pevné naděje, kterou mají v Kristu. To neznamená usilovat o újmu na zdraví, ale obětovat komfort (v. 32), image (v. 33) a majetek

(v. 34). Znamená to, že církev by měla být ochotna zajít v koronakrizi tak daleko, že přijde o dobré jméno a třeba i o privilegia nebo o hmotné výhody. Domnívám se, že Žd 10 poskytuje velmi dobrou oporu pro organizaci shromáždění, které bude v rozporu s nařízením vlády, ale zároveň bude zahrnovat klíčová hygienická opatření. Jsem plně přesvědčen, že jakmile vláda nasadí na církev dvojitý metr, takže bohoslužby budou zakázány, ale jiné obdobné akce povoleny, mají křesťané právo se proti tomuto rozhodnutí postavit, nerespektovat ho a využít všech možností nenásilného odporu a maření dotyčných opatření.

Cestou odvahy?

Vtípnou perličkou je zrušení konference pro muže s názvem *Limity 2020: Cestou odvahy*, která měla proběhnout 14.3.2020. Apoštolská církev se nevydala cestou odvahy, resp. projevil se limity její ochoty risknout dobrou pověst a střet s antikovidovými aparátčiky. Ano, pardon, je to rýpnutí. I VOŠMT musela přerušit kontaktní výuku, a to hlavně kvůli nařízením MŠMT, takže nemám co mluvit.

Ono vůbec my pracovníci ve školství a v církvích nemáme co mluvit, protože až se koronavirus zaplísni hluboko v podsklepi národního hospodářství, budeme na ráně až poslední. Peníze z restitucí i dotace pro školy jsou vázány zákonem. Nedosáhl by na ně ani anticírkař Filip, kdyby ovládl finance. Schillerová svým bulimickým ekonomickým stylem naopak hrozí, že školám ještě přidá, protože školské odbory nebudou zticha, dokud nebude brát třetí asistent pedagoga na pomocné škole dvojnásobek pražského platu. (Tedy v církevním a soukromém školství je to ještě trochu jinak, ale ty požadavky školských odborů na bezzásluhovou složku platu jsou opravdu nehorázně.)

Proto už radši mlčím. Ať nám dává Pán Bůh milost být pomoci tam, kde je to skutečně potřeba a být odvážní v realitě i když z toho nekouká hned sláva, ale třeba naopak defamace či chudoba.

Zázračná uzdravení

Pokud jde o uzdravování, nevím o svědectví o „zázračném“ uzdravení z covidu-19, ale to je možná dáno tím, že statisticky covid-19 zasáhl velmi malý počet lidí. Těch v opravdu vážném stavu bylo ještě méně a byli izolovaní, což letničnám pochopitelně ztěžovalo empirickou verifikaci stavu nemocného, za jehož uzdravení se modlili.

Znám dva lidi v USA, kteří nemoc prodělali. Jedním z nich je Greg Mundis, kdysi misionář AoG v Česku a dnes vrchní šéf světové misie AoG. Byl dokonce na plicní ventilaci, ale uzdravil se. Dalším nakaženým je můj „kolega“ z mezinárodní kanceláře GU, u nějž se projevil nějaké sekundární dopady nemoci na srdeční činnost. Modlili jsme se za něj na Zoomu minulý pátek. Kromě toho vím o jednom pastorovi AC, u nějž to dostal jeho příbuzný. Toť ale vše. Nechci tu nemoc podceňovat nebo bagatelizovat, ale faktem je, že v Česku reálně žádná epidemie dle běžného chápání neproběhla. Zda je to díky opatřením nebo kvůli tomu, že ta nákaza prostě není tak nebezpečná, jak bývá někdy prezentována, nechám na čtenářově posouzení.

<https://selah.cz/uvahy/letnicni-v-dobe-koronakrize/>